

CATALUNYA I LES AVANTGUARDES

«Per a ésser Poeta caldrà primerament el desig de lluitar»

Joan Salvat-Papasseit

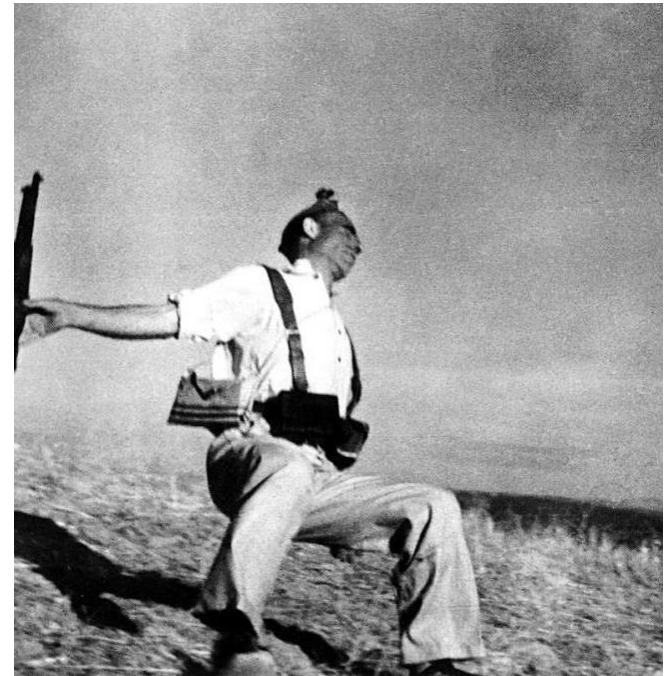
L'ENTRADA A LA MODERNITAT

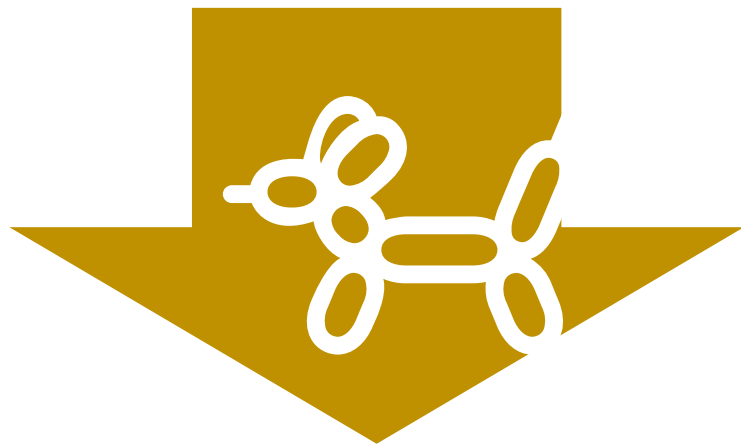
Primo de Rivera impone la Dictadura

► El general argumenta la necessitat de regenerar Espanya

El general i els oficials, presidint el Primer de Rivera, totes les mesures contra les anarquistes i els estableners

MODERNITAT

INSTITUCIONANITZACIÓ

Dictadura de Rivera

- Final dels intents noucentistes

República

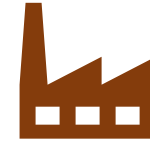
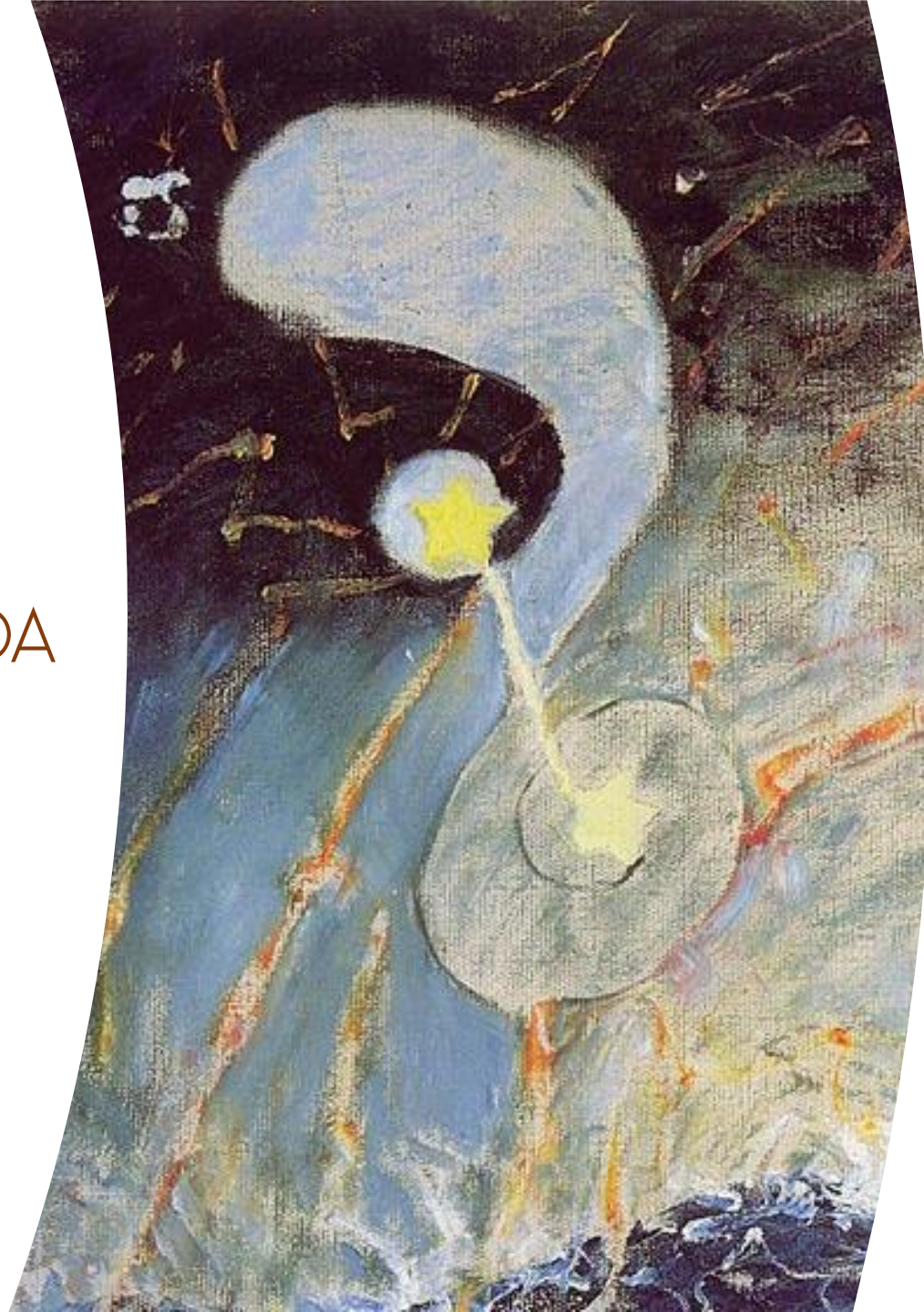
- Nova empenta
- Impuls a la premsa, als premis (Ex.: Crexell)

Guerra civil

- Situació excepcional

L' AVANTGUARDA

Chaos, Nr. 2
Hilma af Klint (1906)

Crisi del model
capitalista, burgès

- Contra la tradició i el model burgès
- Internacionalisme
- L'artista-heroi
- Noves tècniques:
- Noves imatges
- Nous conceptes

AVANTGUARDES: NOVES IDEES I IMATGES

Desig de subversió i modernització a tot Europa: cerca d'un **nou llenguatge**.

L'ARTISTA és un ésser subversiu, militant, heroic.

Noves tècniques:

- cal·ligrama,
- paraules en llibertat,
- collage,
- cadàver exquisit,
- desgavell de la sintaxi.

Reducció de la distància entre gèneres.

AVANTGUARDES: NOVES IDEES I IMATGES

Noves imatges: la bellesa de la màquina, culte a l'esport i a la vida moderna/industrial.

Totalment contra la societat i l'art burgés

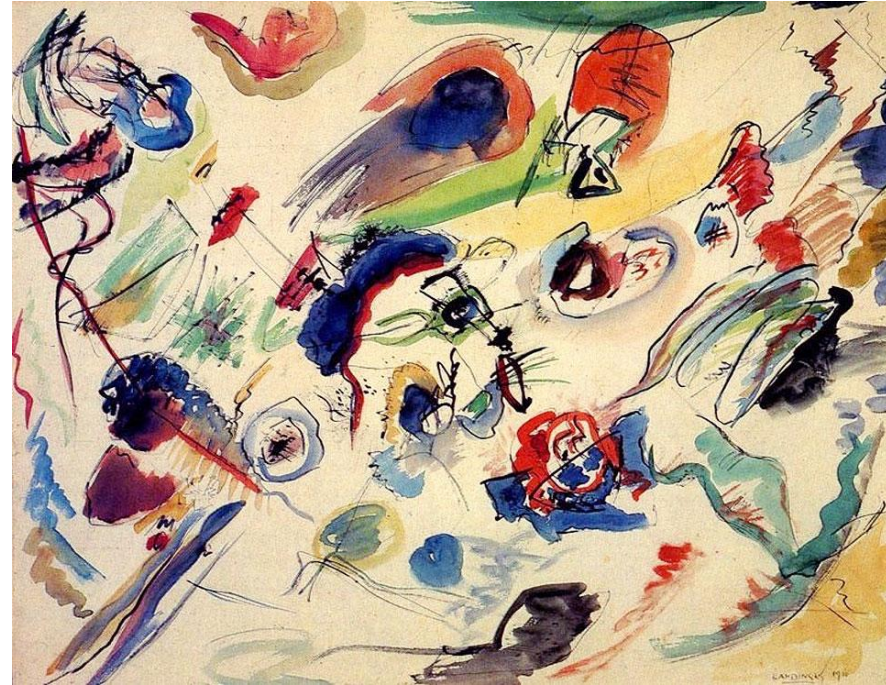

Nous conceptes: anàlisi d'allò que va més enllà de la raó (surrealisme)

L' AVANTGUARDA I EL NOUCENTISME

Composició de paisatge amb tres nus
Joaquim Sunyer (1913-15)

Kandinsky (1910)

PRINCIPAL OBJECTIU: creació d'una cultura catalana pròpia en consonància amb el moment actual, europeïtzació.

= CONSTRUCCIÓ

PRINCIPAL OBJECTIU: renovar codis estètics, subversió total, nou llenguatge.

= DESTRUCCIÓ

... I EL MODERNISME?

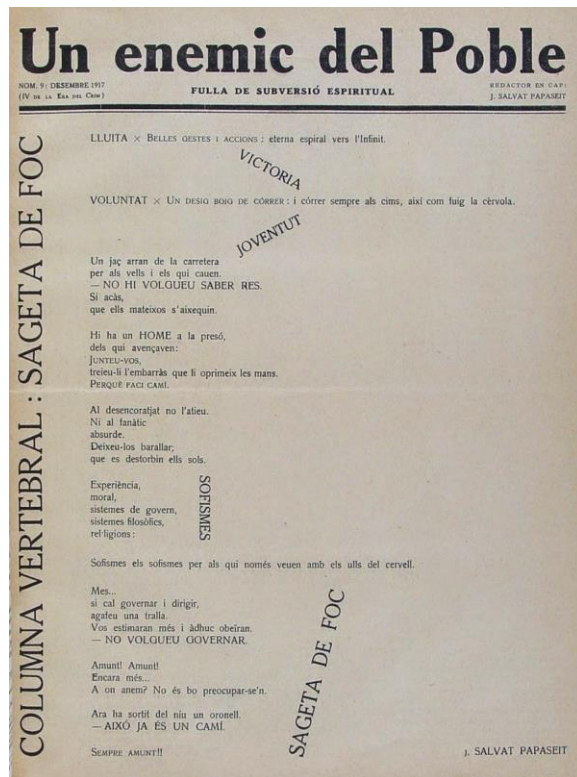

- afany de modernitat
- internacionalisme cultural
- rebuig per la burgesia
- vitalisme
- figura de l'artista-heroi

Madeleine au Moulin de la Galette, Ramon Casas (1892)

LES AVANTGUARDES: ETAPES

1a etapa ("futurista") 1916-1924

2a etapa (surrealista) 1924-1930?

DRAMA EN EL PORT

de Lluís ENRIQUETA

GLOR D'OCEÀ
EN LA NIT
(HABLLAT AMB LA CLAROR DELS HOMES)

ARC-VOLTAIG

ALS MEUS PEUS
LLUMS BLANQUES
VERDES
ROGES

EL MASCLLI   TRANSATLÀNTIC

UDGLANT

LES SIRÈNES NO HO SABEN
PERÒ XISCLEN

ELS EMGRANTS S'EMPENYEN

PASSO RAN DE LA

DRAGA

LA BOIA INQUÈTA

QUE ES FOSCA I CREIX

T À G L
R N O

ARA LES ONES CANTEN EL DESG D'ENGOLIR

EL TREO   AL LLUNY

SOSPIR DE LES TENDRES

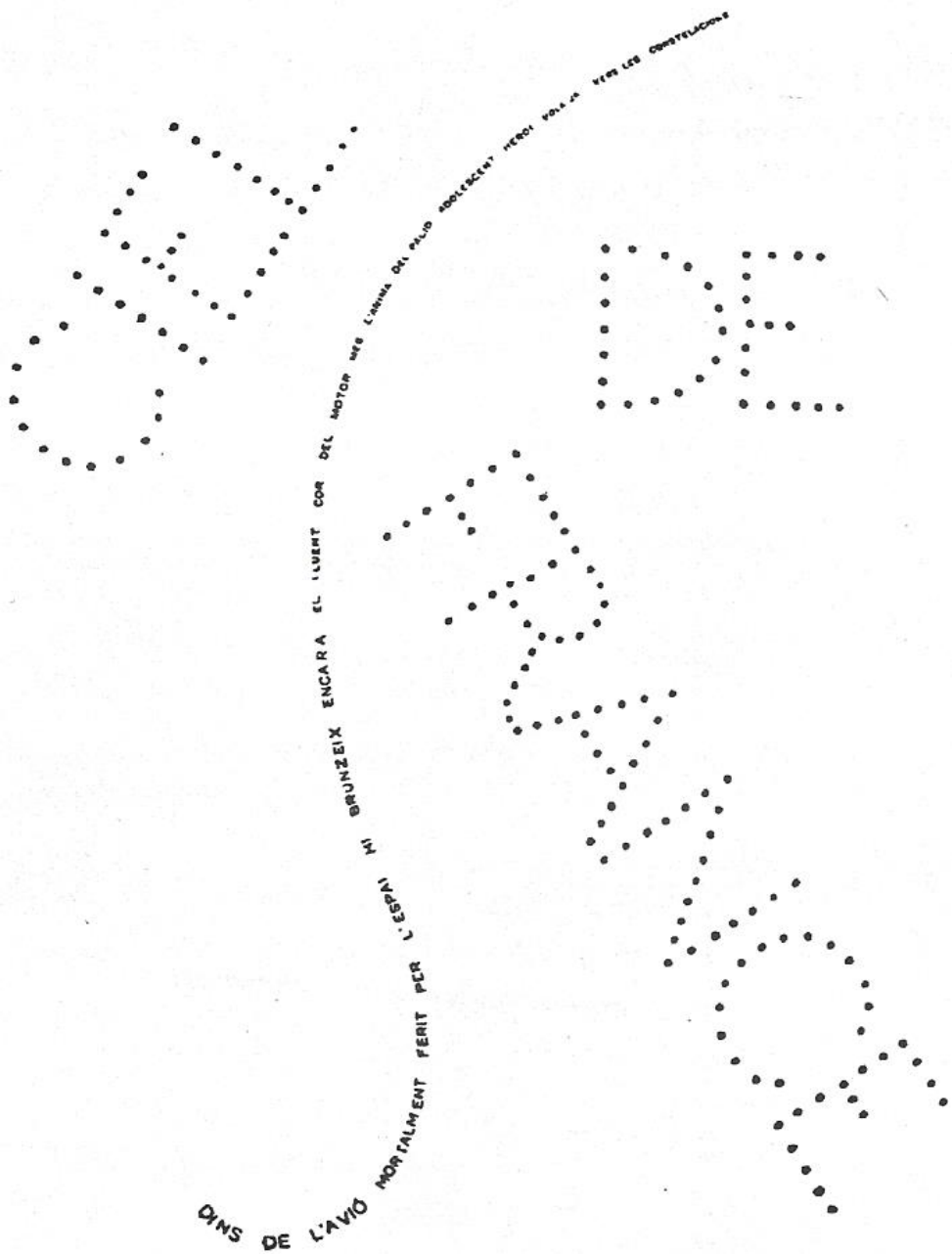
JO EM VEDI EN L'HOBITZO

FORA EL PORT LES GAVINES REPOSEN

1A ETAPA: "FUTURISTA"

(1916-1924)

- Testimoniatge de les noves tendències europees: internacionalment és molt més trencador.
- Actitud combativa però no agressiva.
- Figura internacional: Filippo Marinetti.
- Figura nacional: Salvat-Papasseit

ÒRGANS DE DIFUSIÓ

REVISTES

- *Troços/Trossos* (1916-1918, 5 números). Josep Maria Junoy, J.V. Foix.
- *Un enemic del poble. Fulla de subversió espiritual* (1917). Joan Salvat-Papasseit
- *Arc-Voltaic* (1918)
- *Proa* (1921)

MANIFESTOS

- 1920. *Contra els poetes amb minúscula. Primer manifest català futurista* (Salvat-Papasseit).
- 1922. *Segon manifest futurista Català: Contra l'extensió del Tifisme en Literatura* (Sebastià Sánchez-Juan)

"Oda a Guynemer", J.M. Junoy (1917)

2A ETAPA: SURREALISTA

(1924-ca.1930)

- Les figures internacionals més importants són catalanes: Dalí, Miró.
- Primera gran influència: manifest surrealista d'André Breton (1924) → La importància del SUBCONSCIENT.
- Tècniques: escriptura automàtica.
- Auge: 1927, 1929

El gran masturbador. Salvador Dalí (1929)

El carnaval de l'arlequí. Joan Miró (1924)

ÒRGANS DE DIFUSIÓ

REVISTES

- *L'amic de les arts* (1928)
- *Fulls Grocs* (1928)
- *Hèlix* (1929). Joan Ramon Masoliver.

MANIFESTOS

- 1928. *Manifest groc* (Salvador Dalí, Sebastià Gasch i Lluís Montanyà).

EL FINAL DE LES AVANTGUARDES

- Proclamació de la Segona República
  - literatura més "culturalista"
  - retorn l'*establishment*.
- Jv Foix queda com a última figura del moviment, a l'any 34 és l'últim dels avantguardistes catalans.